

EGIO

11-0491

Regionaal Crisisplan VrZW

2026 – 2029

Versie def.

Inhoud

Lijst met afkortingen	2
Inleiding	3
Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige versie	3
1 Algemene informatie	4
1.1 Doel en reikwijdte	4
1.2 Visie op crisismanagement	5
1.3 Fasen van dreiging en crisisbeheersing	5
1.4 Bevoegd gezag	6
1.5 Functionele ketens en bestuurlijke (keten)afstemming	7
1.6 Langdurige crisis	7
1.7 Rol van het veiligheidsinformatieknooppunt (VIK)	7
2 Hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie	9
2.1 De hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie	9
2.2 Overzicht hoofdstructuur en GRIP-niveaus	10
2.3 Tijden waarbinnen de uitvoering van taken moet starten bij acute opschaling	11
2.4 Locaties van crisisteams	11
2.5 Bovenregionale afstemming en coördinatie	11
3 Multidisciplinaire crisismanagement processen	13
3.1 Melding en alarmering bij acute crisis (GRIP)	13
3.2 Op- en afschaling bij acute crisis (GRIP)	14
3.3 Crisisdiagnose en flexibele op- en afschaling bij dreigende of niet-acute crisis	14
3.4 Leiding en coördinatie	15
3.5 Informatiemanagement	16
3.6 Crisiscommunicatie	16
3.7 Overdracht naar de nafase	17
3.8 Crisisadviesteam (CAT)	17
Bijlage I Crisisteams per coördinatie-niveau	19
Bijlage II De initiële samenstelling van de crisisteams	22
Bijlage III Tijden waarbinnen de uitvoering van taken moet starten	23
Bijlage IV Locaties teams hoofdstructuur	24
Bijlage V Overzicht crisisprocessen kolommen	25

Lijst met afkortingen

Afking	Betekenis
AC	Algemeen Commandant
BVR	Besluit veiligheidsregio's
CACO	Calamiteitencoördinator
CBRN-RE	Chemische, Biologische, Radiologische en Nucleaire Response Eenheid
COPI	Commando Plaats Incident
EOOD	Explosieven Opruimingsdienst Defensie
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GIM	Geo-informatiemedewerker
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
HCC	Hoofd Crisiscommunicatie
HIN	Hoofd Informatiemanagement
HOVD	Hoofd Officier van Dienst
HOVJ	Hoofdofficier van Justitie
IAO	Interdepartementaal Afstemmingsoverleg
IBP	Incidentbestrijdingsplan
ICO	Informatiecoördinator
IM	Informatiemanager
KCR2	Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk
LCMS	Landelijk Crisismanagement Systeem
MCCB	Ministeriële Commissie Crisisbeheersing
MCU	Mobiele Commando Unit
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NIPV	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OVD	Officier van Dienst
RBT	Regionaal Beleidsteam
RCC	Regionaal Coördinatiecentrum
RCP	Regionaal Crisisplan
RMC	Regionaal Militair Commandant
RMBA	Regionaal Militair Bestuurlijk Adviseur
RMOA	Regionaal Militair Operationeel Adviseur
ROL	Regionaal Operationeel Leider
ROT	Regionaal Operationeel Team
TC	Taakcommandant
VIK	Veiligheidsinformatieknooppunt
VR	Veiligheidsregio
VVD	Voorlichter van Dienst
WPG	Wet publieke gezondheid
WVR	Wet veiligheidsregio's

Inleiding

Een goed functionerende crisisorganisatie vraagt om een duidelijke structuur die snel inzetbaar is bij uiteenlopende typen crises. Het regionaal crisisplan (RCP) 2026–2029 van Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) beschrijft hoe de regionale crisisorganisatie is ingericht en hoe zij functioneert bij zowel acute als niet-acute dreigingen en crises.

De afgelopen jaren hebben laten zien dat crises steeds vaker complex, langdurig en domein overstijgend zijn. Tegelijkertijd komt door een verbeterde informatiepositie de impact van verstoringen eerder in beeld. Deze ontwikkelingen vragen om een crisisorganisatie die niet alleen herkenbaar is, maar ook flexibel kan meebewegen met de dynamiek van de situatie.

Het RCP geeft hier invulling aan door zowel de vaste hoofdstructuur van de crisisorganisatie als de mogelijkheden voor flexibele inzet uit te werken. Onderwerpen zoals de fasering van crises, de inzet van de crisisdiagnose, de rol van het veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) en de samenwerking met vitale partners komen nadrukkelijk aan bod.

Het crisisplan bestaat uit drie hoofdstukken:

1. Algemene informatie over opzet, doel en visie;
2. De hoofdstructuur en werkwijze van de regionale crisisorganisatie;
3. De uitvoering van de crisismanagementprocessen.

Dit regionaal crisisplan is een multidisciplinair product. Het is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van VrZW en beschrijft de gezamenlijke structuur en werkwijze van de crisisorganisatie, waarin alle kolommen en betrokken partners samenwerken.

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige versie

In deze actualisatie van het Regionaal Crisisplan 2026–2029 zijn de belangrijkste inzichten en ervaringen van de afgelopen jaren verwerkt. Ten opzichte van de vorige versie is de fasering van koude, lauwe en warme fase expliciet verankerd en is het principe van flexibele opschaling nadrukkelijk naast de GRIP-structuur gepositioneerd. Ook krijgt de crisisdiagnose een meer prominente plaats als instrument bij het duiden van dreigende of niet-acute crises, zowel in de lauwe als in de warme fase.

Daarnaast is het overzicht van multidisciplinaire processen aangescherpt en uitgebreid, met onder andere een nieuwe paragraaf over overdracht naar de nafase en een aparte beschrijving van langdurige crises. De rol van het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is sterker verankerd, en er is aandacht voor de inzet van bovenregionale expertise via het Crisisadviesteam (CAT) en het I-RBT.

Tot slot wordt in dit plan meer nadruk gelegd op het bewustzijn dat in de lauwe fase, dus vóór formele alarmering, al een beroep kan worden gedaan op crisisfunctionarissen.

1 Algemene informatie

Dit hoofdstuk biedt de basis voor het regionaal crisisplan (RCP) van veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW). Het bevat informatie over de opzet, het doel en de toepassingskaders van het crisisplan, evenals de gehanteerde visie op crisismanagement. Ook wordt ingegaan op de inzet van de crisisorganisatie bij zowel dreigende als een acute crisis¹ en de rol van crisisfunctionarissen in de lauwe fase voorafgaand aan formele alarmering.

1.1 Doel en reikwijdte

Het RCP beschrijft de structuur en werkwijze van de regionale crisisorganisatie van VrZW. Het doel van het plan is om duidelijkheid te bieden over de taken, verantwoordelijkheden en samenwerking tijdens een crisis, waarbij gecoördineerde multidisciplinaire inzet noodzakelijk is.

Het crisisplan is een wettelijke verplichting op grond van artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's. Het richt zich primair op situaties waarin een vitaal belang van de samenleving is of dreigt te worden aangetast, of waarbij sprake is van ernstige fysieke of maatschappelijke ontwrichting. In dergelijke gevallen is het noodzakelijk dat functionarissen, (crisis)teams en bestuurders gezamenlijk optreden op basis van een gedeelde structuur en werkwijze.

Het crisisplan sluit aan bij de definities uit de Wet veiligheidsregio's (artikel 1 Wvr):

- **Ramp:** een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken;
- **Crisis:** een situatie waarin een vitaal belang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden aangetast;

Hoewel de grens tussen ramp en crisis in de praktijk niet altijd scherp is, vormt de mate van maatschappelijke ontwrichting, bestuurlijk afwegingskader en de noodzaak tot multidisciplinaire coördinatie de aanleiding om de regionale crisisorganisatie te activeren. Dit plan hanteert daarbij een procesmatige benadering via de koude, lauwe en warme fase (zie paragraaf 1.3), waarbij wordt bepaald of, hoe en in welke samenstelling inzet van de crisisorganisatie passend is.

Het RCP beschrijft de inrichting en inzet van de zogenaamde algemene keten: de regionale, multidisciplinaire crisisorganisatie van VrZW. Functionele ketens, zoals vitale partners of andere bij de crisis betrokken organisaties, kunnen hierop aansluiten, maar vallen buiten de reikwijdte van dit plan.

Het RCP sluit hierbij aan op het Regionaal Risicoprofiel (RRP). Dit profiel beschrijft de voor VrZW relevante risico's en scenario's. Deze vormen een belangrijk referentiekader voor de voorbereiding op rampen en crises en geven richting aan de mogelijke inzetvarianten van de crisisorganisatie, zoals in dit plan beschreven.

Uitwerkingen van dit crisisplan zijn vastgelegd in de monodisciplinaire deelplannen van de kolommen (zoals leiding & coördinatie, informatiemanagement, brandweer, politie, geneeskundige zorg (GHOR) en bevolkingszorg), en waar nodig in aanvullende multidisciplinaire procedures of informatieproducten.

¹ Waar in dit document 'crisis' staat kan indien van toepassing ook 'ramp' of 'grootschalig incident' gelezen worden.

Naast zijn beleidsfunctie dient het RCP tevens als naslagwerk voor crisisfunctionarissen tijdens de voorbereiding op daadwerkelijke inzet van de crisisorganisatie.

1.2 Visie op crisismanagement

De inzet van de regionale crisisorganisatie is gericht op het effectief beheersen van uiteenlopende soorten crises, in samenwerking met betrokken overheden, vitale partners en maatschappelijke organisaties. De gehanteerde visie op crisismanagement is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- **Flexibele structuur:** De crisisorganisatie is niet statisch, maar past zich aan op basis van de aard, impact en ontwikkelsnelheid van de situatie. De hoofdstructuur biedt hiervoor het basiskader, maar laat ruimte voor maatwerk in samenstelling en werkwijze, bijvoorbeeld op basis van een crisisdiagnose of na een initiële GRIP-opschaling.
- **Aansluiting bij de situatie:** De gekozen inzet sluit aan bij de kenmerken van de crisis. De crisisorganisatie wordt ingericht op basis van de reële behoefte aan coördinatie, afstemming en besluitvorming en wordt opgeschaald wanneer dat nodig is, niet op basis van standaardreacties.
- **Integrale aanpak:** Besluiten en maatregelen worden in samenhang genomen, met oog voor de samenhang tussen verschillende processen, verantwoordelijkheden en betrokken partijen. De aanpak is afgestemd op zowel de fysieke als de maatschappelijke impact van een crisis.
- **Brede impactafweging:** In de besluitvorming is expliciete aandacht voor de effecten van een crisis en van de gekozen aanpak op de samenleving, individuele getroffen en betrokken organisaties en de eigen organisatie.
- **Proactief en anticiperend optreden:** In situaties waarin nog geen sprake is van een acute crisis, kan inzet van de crisisorganisatie toch wenselijk zijn. De organisatie anticipeert op signalen, werkt risicogericht en bereidt zich actief voor. Dit betekent dat inzet van crisisfunctionarissen steeds vaker al in de lauwe fase plaatsvindt, voorafgaand aan formele alarmering of opschaling.
- **Omgaan met onzekerheid:** De crisisorganisatie is in staat om te opereren in situaties waarin informatie onvolledig, tegenstrijdig of snel veranderend is. In zulke omstandigheden worden besluiten genomen onder tijdsdruk en met beperkte zekerheid over effecten of gevolgen. De organisatie zoekt actief verbinding tussen betrokken partijen en draagt zorg voor een transparant en uitlegbaar besluitvormingsproces.
- **Zicht op risico-stapeling en domino-effecten:** Bij veel crises is sprake van risico-stapeling: verschillende dreigingen of verstoringen die elkaar versterken of gelijktijdig optreden. Denk aan een storm met uitval van elektriciteit en verminderde bereikbaarheid. De crisisorganisatie anticipeert op mogelijke domino-effecten en werkt vanuit een breed handelingsperspectief, met aandacht voor zowel de directe impact als de bredere maatschappelijke gevolgen.

1.3 Fasen van dreiging en crisisbeheersing

Het regionaal crisisplan onderscheidt drie fasen waarin een dreiging of crisis zich kan ontwikkelen: de koude fase, lauwe fase en warme fase. Deze fasering biedt een procesmatige benadering en helpt bepalen welke inzet van de crisisorganisatie passend is. De begrippen dreigende of niet-acute crisis en acute crisis zijn herkenbaar gekoppeld aan respectievelijk de lauwe en warme fase.

De inzet van de regionale crisisorganisatie kan via twee routes plaatsvinden:

- Bij dreigende of niet-acute situaties vindt doorgaans eerst een crisisdiagnose plaats, onder verantwoordelijkheid van de regionaal operationeel leider (ROL), waarna er flexibel kan worden opgeschaald.
- Bij plotselinge acute incidenten wordt direct opgeschaald via de GRIP-procedure.

Een nadere uitwerking van deze routes en fasen is opgenomen in hoofdstuk 2 en 3.

Koude fase

De koude fase betreft de reguliere situatie: er is géén concrete dreiging of verstoring, en de crisisorganisatie is niet actief.

- De focus ligt op voorbereiding, monitoring en samenwerking.
- Het veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) signaleert, monitort en duidt structureel relevante informatie en ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor het veiligheidsbeeld in de regio.

Lauwe fase

De lauwe fase vormt de schakel tussen de dagelijkse situatie en volledige crisisinzet. Er zijn signalen (bijv. vanuit het VIK of ketenpartners) die wijzen op een mogelijke zich ontwikkelende crisis.

- De focus ligt op het verduidelijken van de kans en impact met als doelstelling de overgang naar de (mogelijk) warme fase zo soepel mogelijk te laten verlopen.
- Met de crisisdiagnose wordt bepaald of, hoe en met welke mensen of teams wordt opgetreden.
- Inzet kan uiteenlopen van alleen monitoring of bestuurlijke advisering tot het gedeeltelijk activeren van de hoofdstructuur (zoals een pre-CoPI of pre-ROT).
- In deze fase kan al vóór formele alarmering een beroep worden gedaan op crisisfunctionarissen.
- Verslechtert de situatie onverwacht, dan kan alsnog direct via de GRIP-procedure worden opgeschaald.

Overgangspunt: zodra de crisisdiagnose of abrupte escalatie vraagt om een (compleet) CoPI, ROT en/of GBT/RBT (inclusief secties) of andere elementen van de hoofdstructuur met vaste opkomsttijden, dan gaat de situatie over naar de warme fase.

Warme fase

De warme fase betreft actieve crisisbeheersing waarbij de hoofdstructuur (CoPI, ROT, GBT/RBT) formeel is ingezet:

- Route 1 – Acute crisis: directe GRIP-opstapeling vanuit de meldkamer of het veld.
- Route 2 – Geleidelijke escalatie: GRIP-opstapeling na eerdere crisisdiagnose in de lauwe fase.

1.4 Bevoegd gezag

De regionale crisisorganisatie maakt deel uit van de algemene keten. Functionarissen binnen deze keten treden op namens of in opdracht van het bevoegd gezag: doorgaans de burgemeester binnen de gemeente of, bij situaties van meer dan plaatselijke betekenis, de voorzitter van de veiligheidsregio. Het mandaat van het bevoegd gezag geldt voor advisering, coördinatie en uitvoering. De regionaal operationeel leider (ROL) vervult hierin een centrale rol als eerste adviseur van het bevoegd gezag en als verbindingsschakel tussen bestuur en operatie.

Bestuurlijke duiding

In crisissituaties vervult het bevoegd gezag niet alleen een besluitvormende, maar ook een duidende en verbindende rol. Door richting te geven aan communicatie, maatschappelijke zorgen te adresseren en betekenis te geven aan wat er gebeurt, draagt het bevoegd gezag bij aan legitimiteit, rust en vertrouwen.

1.5 Functionele ketens en bestuurlijke (keten)afstemming

Naast de algemene keten bestaan functionele of sectorale ketens, zoals die van publieke gezondheid (GGD), waterveiligheid (waterschappen, Rijkswaterstaat), energievoorziening (netbeheerders) of voedselveiligheid (NVWA). Deze ketens vallen onder eigen gezagsdragers, zoals een dijkgraaf, inspecteur-generaal of minister. Zij hebben wettelijk vastgelegde bevoegdheden die zij binnen hun domein zelfstandig kunnen inzetten tijdens een crisis. In uitzonderlijke situaties kunnen zij bovendien door het Rijk worden aangewezen om tijdelijk bijzondere bevoegdheden namens een vakminister uit te oefenen. Deze functionarissen worden in de praktijk soms aangeduid als rijksheren².

Bij een crisis kunnen zowel de functionele ketens als de algemene keten betrokken zijn. Tussen de algemene en functionele ketens vindt, waar nodig, afstemming plaats, bijvoorbeeld over maatregelen, informatiemanagement of gezamenlijke besluitvorming. Bij deze samenwerking blijft ieders wettelijke mandaat en verantwoordelijkheid leidend.

Voor een overzicht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden per type crisis wordt verwezen naar de bestuurlijke netwerkkaarten van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV).

1.6 Langdurige crisis

Van een langdurige crisis is sprake wanneer een ramp of crisis inzet vraagt van de crisisorganisatie van VrZW, waarbij sprake is van een structurele behoefte aan capaciteit of expertise die de reguliere crisisorganisatie overstijgt. Dit kan gaan om een voortzetting van een acute crisis, een zich ontwikkelende dreiging of een bestuurlijke opdracht met langdurige impact. In zulke gevallen wordt beoordeeld of het opschalingsproces langdurige crisis moet worden toegepast.

Dit proces wordt gestart wanneer:

- er een signaal is van aanhoudende inzet (via het VIK, de crisisorganisatie of bestuurlijke opdracht);
- inzet door de reguliere structuur niet houdbaar is;
- overdracht naar een andere organisatie (zoals een gemeente) niet passend is;
- en de situatie controleerbaar en veilig genoeg is voor overdracht.

Voor het opschalingsproces bij een langdurige crisis is een aparte multi-procedure ontwikkeld. Het opschalingsproces beschrijft de besluitvorming over het inrichten van een aanvullende crisisorganisatie, inclusief randvoorwaarden en aandachtspunten.

1.7 Rol van het veiligheidsinformatieknooppunt (VIK)

Het VIK is de centrale informatievoorziening van VrZW voor risico- en crisisinformatie. Het VIK verzamelt, analyseert en interpreteert informatie van regionale partners, landelijke partijen en kennisinstituten, gericht op het vroegtijdig herkennen van kwetsbaarheden, dreigingen of maatschappelijke onrust. Het VIK is actief op werkdagen tussen 08:00 en 17:00 uur.

In de koude en lauwe fase ondersteunt het VIK de crisisorganisatie door signalen te duiden en te vertalen naar een actueel veiligheidsbeeld. Deze informatie wordt gedeeld met crisisfunctionarissen en ketenpartners, onder andere via de wekelijkse weekstart op maandag.

² De term 'rijksheer' is historisch van aard en niet juridisch vastgelegd. Zij duidt op functionarissen die in buitengewone omstandigheden tijdelijk optreden namens het Rijk met bijzondere bevoegdheden. Voorbeelden zijn de Commissaris van de Koning in de rol van coördinerend vertegenwoordiger van het Rijk, een rijkshavenmeester of een inspecteur-generaal

De signalen vanuit het VIK kunnen aanleiding zijn om een crisisdiagnose uit te voeren. Op basis van deze diagnose wordt of en zo ja bepaald welke delen van de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie nodig zijn en welke functionarissen moeten worden ingezet.

2 Hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie

Een goed functionerende crisisorganisatie vraagt om een duidelijke structuur die snel inzetbaar is bij uiteenlopende typen crises. De regionale crisisorganisatie van VrZW omvat alle teams, processen en functionarissen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van een crisisaanpak. Binnen deze organisatie vormt de hoofdstructuur het vaste, multidisciplinaire kernkader voor inzet bij zowel acute als niet-acute situaties.

Deze paragraaf beschrijft wat de hoofdstructuur inhoudt, hoe en wanneer deze wordt geactiveerd en hoe flexibiliteit in de inzet van crisisteams wordt geborgd.

2.1 De hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie

De regionale crisisorganisatie van VrZW is ingericht op drie coördinatie-niveaus: operationeel, tactisch en strategisch. Per niveau is een multidisciplinair crisisteam ingericht: het commando plaats incident (CoPI), het regionaal operationeel team (ROT) en het gemeentelijk of regionaal beleidsteam (GBT/RBT). Deze teams vormen gezamenlijk de zogenoemde hoofdstructuur van de crisisorganisatie en bieden het kader voor gecoördineerde inzet tijdens rampen en crises.

De hoofdstructuur is uitgewerkt tot en met GRIP-5 en bevat per niveau de bijbehorende teams, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en locaties. Elk niveau kent een eigen taakopdracht en een duidelijke positionering van het bevoegd gezag. Afhankelijk van de aard, impact en ontwikkelsnelheid van een situatie kunnen één of meerdere teams worden geactiveerd. De hoofdstructuur wordt ingezet bij acute crises (via GRIP) en bij dreigende of niet-acute situaties waarin in de lauwe fase al behoefte bestaat aan regionale coördinatie, afstemming of voorbereiding.

De samenstelling van de crisisteams binnen de hoofdstructuur is niet statisch. Bij acute incidenten wordt doorgaans aangesloten bij de vaste basisbezetting per team, om snelle en herkenbare inzet mogelijk te maken. Bij dreigende of niet-acute situaties, of na de hectische fase van een acute crisis, is er ruimte voor maatwerk in samenstelling en werkwijze. Op basis van bijvoorbeeld een crisisdiagnose wordt bepaald welke functionarissen en overlegvormen nodig zijn. Dit betekent dat de structuur zich aanpast aan de inhoud, we zetten crisisteams efficiënt en doelgericht in, afhankelijk van wat de situatie vraagt.

Aansluiten van (maatschappelijke) partners

Functionarissen uit functionele of sectorale ketens, zoals de GGD, de watersector of netbeheerders, kunnen een rol vervullen binnen de hoofdstructuur. Zij worden betrokken als de aard van de situatie daarom vraagt. Hun inzet verloopt doorgaans via liaisonrollen of via aansluiting op de crisisteams. De afspraken over hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in sectorspecifieke wet- en regelgeving en in landelijke kaders, zoals de bestuurlijke netwerkkaarten van het NIPV.

Naast de inzet van professionele hulpdiensten en vitale partners kan in sommige situaties ook een rol zijn weggelegd voor maatschappelijke organisaties, private partijen of inwoners. Denk aan vrijwilligersorganisaties, brancheverenigingen of lokale netwerken die een bijdrage kunnen leveren aan opvang, communicatie of logistieke ondersteuning. De hoofdstructuur biedt ruimte om deze partijen, waar passend, aan te sluiten bij de crisisaanpak.

Activering hoofdstructuur

De hoofdstructuur kan op twee manieren worden geactiveerd: via de GRIP-procedure bij acute crises, of via een crisisdiagnose bij dreigende of niet-acute situaties. Welke route wordt gevolgd, hangt af van de

aard, urgentie en complexiteit van de situatie. Een nadere beschrijving van beide opschalingsroutes is opgenomen in hoofdstuk 3.

Een overzicht van de crisisteams per coördinatie-niveau is opgenomen in bijlage I. De initiële samenstelling per team, inclusief basisbezetting bij GRIP, is opgenomen in bijlage II.

2.2 Overzicht hoofdstructuur en GRIP-niveaus

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van de GRIP-niveaus, de bijbehorende crisisteams binnen de hoofdstructuur en hun initiële samenstelling. Een uitgebreidere toelichting per team, inclusief opkomsttijden en inzetlocaties, is opgenomen in bijlage I tot en met IV.

Niveau	Crisisteam	Samenstelling (initieel)	
		Operationeel coördinatieniveau	
GRIP 0	Pre-CoPI / Pre-ROT ³	(flexibele) bezetting CoPI en/of ROT	
GRIP 1	CoPI (Commando Plaats Incident)	- Leider CoPI - Informatiemanager CoPI - Geo-informatiemedewerker - Voorlichter van dienst - Taakcommandant brandweer	- OvD-politiezorg - OvD-geneeskundige zorg - OvD-bevolkingszorg - Situationeel aanvullen, Leider CoPI besluit
		Tactisch coördinatieniveau	
GRIP 2	ROT (Regionaal Operationeel Team)	- Regionaal operationeel leider (ROL) - Informatiemanager ROT - Communicatieadviseur ROT - AC brandweezorg - AC politiezorg	- AC geneeskundige zorg - AC bevolkingszorg - Situationeel aanvullen⁴, ROL besluit
		Strategisch coördinatieniveau	
GRIP 3	GBT (Gemeentelijk Beleidsteam)	- Burgemeester(s) van betrokken gemeente(n) - Informatiecoördinator GBT - Directeur veiligheidsregio⁵ - Strategisch adviseur politiezorg - Strategisch adviseur geneeskundige zorg - Strategisch adviseur bevolkingszorg	- Strategisch communicatieadviseur (Hoofd)officier van justitie - Regionaal operationeel leider - Situationeel aanvullen⁶, Burgemeester besluit

³ Een pre-CoPI of pre-ROT heeft geen formele bevoegdheid tot besluitvorming namens de crisisorganisatie. Formele besluiten worden genomen na GRIP-opstapeling. Uitzondering hierop zijn functionarissen die binnen hun eigen organisatie bevoegdheden hebben en die binnen hun mandaat kunnen handelen, ook als zij deel uitmaken van een pre-team

⁴ Aanvullen met functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is (zoals Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA) en leidinggevers binnen andere sectoren).

⁵ Deze functionaris treedt op als vertegenwoordiger van Brandweezorg & Crisisbeheersing

⁶ Aanvullen met andere - op basis van de bestuurlijke netwerkkaarten - betrokken veiligheidspartners op bestuurlijk niveau (waaronder de dijkgraaf en Regionaal Militair Commandant (RMC) of namens hem een Regionaal Militair Beleidsadviseur (RMBA)).

GRIP 4	RBT (Regionaal Beleidsteam)	• Voorzitter veiligheidsregio • Burgemeester(s) van betrokken gemeente(n) • Informatiecoördinator RBT • Directeur veiligheidsregio • Strategisch adviseur politiezorg • Strategisch adviseur geneeskundige zorg	• Strategisch adviseur bevolkingszorg • Strategisch communicatieadviseur • (Hoofd)officier van justitie • Regionaal operationeel leider • Situationeel aanvullen⁵, Voorzitter VR besluit
GRIP 5	(I)RBT ⁷ (met interregionale afstemming)	Zie GRIP 4-samenstelling per regio + afstemming in interregionaal beleidsteam (I-RBT)	

2.3 Tijden waarbinnen de uitvoering van taken moet starten bij acute opschaling

Het Besluit veiligheidsregio's (artikel 2.3.2 Bvr) stelt eisen aan de tijd waarbinnen functionarissen of onderdelen van de crisisorganisatie hun taken moeten starten bij acute opschaling via de GRIP-structuur. Deze tijden zijn van toepassing bij plotselinge en directe crises waarbij snel handelen vereist is.

Als uitgangspunt gaat Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland ervan uit dat functionarissen operationeel zijn vanaf het moment dat ze zijn gealarmeerd en beginnen met het uitvoeren van hun taken.

Een overzicht van de wettelijke starttijden per team en rol is opgenomen in bijlage III.

2.4 Locaties van crisisteams

Voor de crisisteams zijn vaste inzetlocaties afgesproken die gelden bij inzet van de GRIP-structuur. Bij flexibele opschaling kan hiervan worden afgeweken. Afhankelijk van de situatie, beschikbare middelen en inhoudelijke behoefte kan de inzet plaatsvinden op alternatieve fysieke locaties, of via digitale of hybride overleggen.

Een overzicht van de inzetlocaties per team is opgenomen in bijlage IV.

2.5 Bovenregionale afstemming en coördinatie

Bij crises die zich uitstrekken over meerdere veiligheidsregio's is bovenregionale samenwerking noodzakelijk. Afstemming kan nodig zijn op operationeel, tactisch of strategisch niveau, bijvoorbeeld ten aanzien van informatiemanagement, crisiscommunicatie, capaciteitsverdeling of bestuurlijke besluitvorming. Afhankelijk van de aard en impact van de situatie zijn er verschillende vormen van afstemming en coördinatie mogelijk.

Uitgangspunten bij bovenregionale samenwerking

- Bestaande bevoegdheden en verantwoordelijkheden blijven leidend;
- De bronregio is in principe coördinerend richting andere veiligheidsregio's en externe partijen;
- Indien de bronregio hiertoe niet in staat is, kan onderling een andere coördinerende regio worden aangewezen;
- Afstemming vindt zo veel mogelijk laagdrempelig plaats, bijvoorbeeld telefonisch of digitaal;

⁷ Bij GRIP-5 vindt bestuurlijke coördinatie plaats tussen voorzitters van meerdere veiligheidsregio's in het I-RBT. Dit is een afstemmend overleg; formele besluiten worden door elke voorzitter afzonderlijk genomen in het eigen RBT.

- Een liaison van een vitale partij hoeft niet per definitie aan te sluiten bij de coördinerende regio; vertegenwoordiging namens meerdere regio's is mogelijk;
- Informatiemanagers stemmen onderling de situatiebeelden af en kunnen, indien nodig, een gedeeld beeld vastleggen in LCMS.

Operationeel-tactische afstemming tussen regio's en KCR2

Coördinatie op operationeel en tactisch niveau verloopt in de basis via de regionaal operationeel leiders (ROL's) van de betrokken regio's. Dit kan informeel plaatsvinden via telefonisch of digitaal overleg, of meer gestructureerd via landelijke overleggen, bijvoorbeeld georganiseerd door het Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2). De ROL van de bronregio voert in beginsel de coördinerende rol richting andere regio's en landelijke partners, tenzij onderling anders wordt afgesproken. De ROL in deze coördinerende rol neemt geen taken of bevoegdheden over van andere ROL's.

Interregionale bestuurlijke afstemming (IRBT)

Bij bovenregionale incidenten kan een interregionaal beleidsteam (IRBT) worden ingesteld. Dit overleg stelt de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's in staat om bestuurlijke besluiten op elkaar af te stemmen. De juridische basis hiervoor ligt in artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's.

Het IRBT richt zich op bestuurlijke samenhang en coördinatie. De belangrijkste taken zijn:

- Het afstemmen van interregionale bestuurlijke besluiten;
- Het voeren van overleg over verdeling van schaarse middelen;
- Het bevorderen van eenduidige crisiscommunicatie;
- Het informeren van de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) over de bovenregionale situatie.

Het voorzitterschap van het IRBT ligt in beginsel bij de voorzitter van de bronregio. Indien geen duidelijke bronregio kan worden aangewezen, wordt het voorzitterschap vervuld door de voorzitter van de regio met het grootste inwonertal. Indien alle 25 regio's betrokken zijn, ligt het voorzitterschap bij de voorzitter van het Veiligheidsberaad.

Besluitvorming vindt zoveel mogelijk unaniem plaats. Indien dit niet haalbaar is, wordt besloten bij meerderheid van stemmen, waarbij iedere voorzitter één stem heeft. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

Voor de verdere uitwerking van de samenstelling, werkwijze en besluitvorming wordt verwezen naar het Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)

Nationale crisisstructuur

Indien een crisis landelijke impact heeft of de nationale veiligheid raakt, kan de rijksoverheid opschalen naar het landelijke crisisstelsel. Hierbij zijn onder meer de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb), de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb) en het Interdepartementaal Afstemmingsoverleg (IAO) betrokken. Veiligheidsregio's kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze overleggen, of leveren informatie via het Nationaal Crisiscentrum (NCC). De werkwijze is uitgewerkt in het Nationaal Handboek Crisisbeheersing van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

3 Multidisciplinaire crisismanagement processen

Dit hoofdstuk beschrijft de multidisciplinaire crisismanagementprocessen die worden ingezet bij de inzet van de regionale crisisorganisatie van VrZW. Deze processen zijn gericht op het coördineren van maatregelen, het delen van informatie en het ondersteunen van bestuurlijke besluitvorming. Ze worden uitgevoerd binnen de hoofdstructuur (CoPI, ROT, GBT/RBT) van de veiligheidsregio en zijn afgestemd op de aard en dynamiek van de crisis.

De veiligheidsregio is als organisatie verantwoordelijk voor een aantal multidisciplinaire processen, waaronder:

- Melding en alarmering bij acute crisis (GRIP);
- Op- en afschaling bij acute crisis (GRIP);
- Crisisdiagnose en flexibele opschaling bij dreigende of niet-acute crisis;
- Leiding en coördinatie van de crisisteams binnen de hoofdstructuur;
- Informatiemanagement via de netcentrische werkwijze.

Daarnaast zijn er processen die formeel onder bevolkingszorg vallen op grond van artikel 2.1.3 van het Besluit veiligheidsregio's, maar die vanwege hun sterke multidisciplinaire raakvlakken en brede belang ook in dit hoofdstuk zijn opgenomen. Dit betreft:

- Crisiscommunicatie;
- Overdracht naar de nafase.

Deze processen vragen nadrukkelijk om inzet en afstemming vanuit meerdere kolommen en partners, ook al ligt de formele verantwoordelijkheid bij bevolkingszorg.

Verder voeren de monodisciplinaire kolommen brandweezorg, geneeskundige zorg (GHOR), politiezorg en bevolkingszorg hun eigen processen uit binnen de regionale crisisbeheersing. Deze zijn uitgewerkt in monodisciplinaire deelplannen. Ook andere vaste partners, zoals het Openbaar Ministerie en Defensie, hebben een rol binnen de hoofdstructuur en leveren waar nodig capaciteit of expertise. Voor leiding en coördinatie en informatiemanagement bestaan bovendien afzonderlijke deelplannen, waarin deze processen operationeel nader zijn uitgewerkt.

Naast deze processen kan in specifieke situaties een bovenregionaal samengesteld Crisisadviesteam (CAT) worden ingezet. Dit team levert thematische expertise en advies ter ondersteuning van de crisisorganisatie, in aanvulling op de bestaande hoofdstructuur en partners.

In bijlage V is een overzicht opgenomen van de monodisciplinaire crisisprocessen van de kolommen. De processen informatiemanagement en leiding & coördinatie zijn in dit hoofdstuk beschreven.

3.1 Melding en alarmering bij acute crisis (GRIP)

De meldkamer Noord-Holland in Haarlem, met centralisten van brandweer, politie en ambulancedienst, werkt voor de veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland. Bij een acute crisis komen hier de eerste signalen en verzoeken binnen op grond waarvan de regionale crisisorganisatie van VrZW geactiveerd kan worden. De alarmering van de juiste onderdelen van de hoofdstructuur en de informatievoorziening in de eerste hectische fase vindt plaats onder aansturing van de calamiteitencoördinator (CaCo), die namens VrZW optreedt.

De alarmering gebeurt op basis van vooraf vastgestelde criteria, waarbij wordt gewerkt volgens de GRIP-systematiek. Deze systematiek voorziet in opschaling naar operationeel (CoPI), tactisch (ROT) of strategisch (GBT/RBT) niveau. Het doel is om snel te beschikken over de juiste informatie, inzet en coördinatie om een effectieve crisisaanpak mogelijk te maken.

De meldkamer combineert, verifieert en beoordeelt de eerste gegevens van een incident, en vertaalt deze naar een concrete inzetbehoefte en organisatievorm. Indien is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering, worden de relevante functionarissen binnen twee minuten gealarmeerd. Op verzoek van een kolom kunnen daarnaast, via de CaCo, extra functionarissen worden opgeroepen voor inzet in actiecentra.

Hoewel deze paragraaf zich richt op acute situaties, kan de meldkamer ook bij dreigende of niet-acute situaties betrokken zijn bij de inrichting en alarmering van de crisisorganisatie. In die gevallen gebeurt dit in afstemming met de regionaal operationeel leider (ROL), conform de uitgangspunten van de crisisdiagnose zoals beschreven in paragraaf 3.3.

3.2 Op- en afschaling bij acute crisis (GRIP)

Bij een acute crisis is doorgaans sprake van een plotselinge, bedreigende situatie met directe maatschappelijke impact. In zulke gevallen is snel en eenduidig opschalen van de crisisorganisatie noodzakelijk. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van de GRIP-procedure.

Binnen de GRIP-systematiek wordt opgeschaald naar een passend coördinatieniveau: operationeel (CoPI), tactisch (ROT) of strategisch (RBT). Dit gebeurt op basis van vooraf vastgestelde criteria en onder regie van de CaCo, in samenwerking met de betrokken kolommen. Bij opschaling geldt als uitgangspunt dat de initiële inzetbehoefte van één kolom in beginsel wordt gevolgd door de andere kolommen. Afhankelijk van de aard en omvang van het incident kunnen één of meerdere crisisteams uit de hoofdstructuur worden geactiveerd.

De volgende functionarissen vervullen hierin een centrale rol: de CaCo, de officieren van dienst (OvD's) of taakcommandant brandweer, de leider CoPI, de algemeen commandanten (AC's), de regionaal operationeel leider (ROL), de burgemeester (bevoegd gezag) en , indien van toepassing, de voorzitter van de veiligheidsregio.

Afschaling vindt plaats zodra het betreffende coördinatieniveau niet langer nodig is, bijvoorbeeld wanneer het incident beheersbaar is, de inzet kan worden overgedragen of de nafase start. Tijdens de acute fase wordt in principe niet gewerkt met een formele crisisdiagnose; na de initiële opschaling kan dit instrument alsnog worden ingezet voor herbeoordeling van de inzet en coördinatie. Op die manier wordt aangesloten op de ontwikkelingen in de crisis en wordt een zorgvuldige overdracht naar de nafase gefaciliteerd.

Een overzicht van crisisteams per niveau en wie bij welk GRIP-niveau bevoegd is om op te schalen, is opgenomen in bijlage I.

3.3 Crisisdiagnose en flexibele op- en afschaling bij dreigende of niet-acute crisis

In situaties waarin sprake is van een dreigende of niet-acute crisis, waarbij nog geen directe noodzaak bestaat tot grootschalige inzet, wordt gebruikgemaakt van het instrument crisisdiagnose. Dit proces ondersteunt een zorgvuldige afweging over de samenstelling en omvang van de inzet van de regionale crisisorganisatie.

De crisisdiagnose is gericht op het verkrijgen van een gedeeld beeld, het inschatten van benodigde capaciteit en expertise, en het bepalen van de noodzakelijke coördinatie-niveaus. Op basis hiervan wordt besloten tot flexibele opschaling: een maatwerkstructuur die aansluit op de aard en impact van de dreiging. De crisisdiagnose kan echter ook tot de conclusie leiden dat (verdere) inzet van de regionale crisisorganisatie niet nodig is.

De crisisdiagnose wordt uitgevoerd onder regie van de ROL, in samenwerking met tenminste de informatiemanager (IM) ROT en het hoofd crisiscommunicatie (HCC). Bij aanhoudende dreiging wordt de diagnose periodiek herhaald. Afschaling vindt plaats zodra inzet niet langer noodzakelijk is.

De VIK-er van dienst of de informatiemanager van het ROT legt de uitkomst van de crisisdiagnose vast in LCMS, zodat deze zichtbaar is voor alle betrokkenen.

De werkwijze rondom de crisisdiagnose is vastgelegd in een afzonderlijke multi-procedure.

3.4 Leiding en coördinatie

Tijdens een crisis werken veel verschillende partijen met elkaar samen. Het proces van leiding en coördinatie zorgt ervoor dat deze partijen op de juiste manier worden aangestuurd en op elkaar afgestemd. Dit gebeurt binnen de regionale crisisteams, zoals CoPI, ROT, GBT en RBT, maar ook in de afstemming met overige crisispartners.

Functionarissen binnen leiding en coördinatie zijn:

- Calamiteitencoördinator (CaCo)
- Leider CoPI (L-CoPI)
- Regionaal operationeel leider (ROL)
- Burgemeester
- Voorzitter veiligheidsregio

De bestuurlijke leiding bij het bevoegd gezag. Afhankelijk van de situatie is dit:

- de burgemeester, op basis van artikel 172 en 175 van de Gemeentewet;
- de voorzitter van de veiligheidsregio, op basis van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) of artikel 6 van de Wet publieke gezondheid (Wpg);
- de hoofdofficier van justitie, op basis van artikel 18 van de Wet veiligheidsregio's, voor de handhaving van de rechtsorde.

In functionele ketens kunnen daarnaast andere bevoegde gezagen een rol spelen; zie hiervoor ook de bestuurlijke netwerkkaarten van het NIPV.

Het proces van leiding en coördinatie richt zich op het gezamenlijk vormgeven van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming, op basis van de beschikbare informatie. Daarbij wordt gebruikgemaakt van het principe van commander's intent, waarbij de L-CoPI, de ROL of de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio richting en prioriteiten benoemt ter ondersteuning van de gezamenlijke aanpak. De genomen besluiten worden vastgelegd, gedeeld en de uitvoering ervan wordt gemonitord. Waar nodig kunnen de burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio zich bijstaan door een technisch voorzitter van het GBT of RBT.

Het doel van dit proces is om de crisis zo effectief mogelijk te beheersen, de inzet van de regionale crisisteams gericht aan te sturen en de samenwerking met andere betrokken partijen te organiseren.

3.5 Informatiemanagement

Voor een effectieve crisisbeheersing is het cruciaal dat alle betrokkenen beschikken over actuele en juiste informatie. Het proces informatiemanagement ondersteunt de besluitvorming op operationeel, tactisch en strategisch niveau door het verzamelen, duiden en beschikbaar stellen van relevante gegevens. Dit gebeurt onder regie van informatiefunctionarissen binnen de regionale crisisteams.

Het informatiemanagement in de crisisorganisatie van VrZW is gebaseerd op het principe van netcentrisch werken. Dit betekent dat informatie decentraal wordt gedeeld, gelijktijdig beschikbaar is voor alle relevante actoren, en actief wordt bijgehouden en verrijkt door verschillende partijen binnen het netwerk. De centrale plek hiervoor is het Landelijk Crisismanagementsysteem (LCMS), waarin multidisciplinair wordt samengewerkt aan een actueel en gedeeld beeld. Netcentrisch werken bevordert wendbaarheid, transparantie en samenwerking in dynamische en complexe crisissituaties.

Informatiefunctionarissen zijn onder andere:

- Calamiteitencoördinator (CaCo)
- Informatiemanagers (IM)
- Informatiecoördinatoren (ICO)
- Hoofden informatiemanagement (HIN) van de actiecentra van kolommen
- Geoinformatiemedewerkers (GIM)

Deze functionarissen zijn verantwoordelijk voor het opstellen en onderhouden van een actueel, gedeeld en geverifieerd situatiebeeld. Dit beeld vormt de basis voor de gezamenlijke beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. Betrokken partijen stemmen hun informatiebehoeften af, halen actief informatie op en delen deze via het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS).

De netcentrische werkwijze, zoals beschreven in het landelijk Handboek Informatiemanagement, vormt de leidraad voor dit proces. LCMS wordt hierbij als technisch hulpmiddel ingezet. Indien nodig kan vanuit de regionale crisisorganisatie een liaison informatiemanagement worden geleverd aan een crisispartner, zodat deze kan aansluiten op de netcentrische werkwijze.

Informatiemanagement ondersteunt ook de uitvoering van de crisisdiagnose en draagt bij aan het monitoren van risico's in de koude en lauwe fase, bijvoorbeeld bij dreigende of niet-acute crises of bij de voorbereiding op evenementen.

De calamiteitencoördinator heeft in de eerste fase een initiërende rol in de informatievoorziening, met name bij acute crises.

3.6 Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie is een integraal onderdeel van de regionale crisisorganisatie en draagt bij aan het beheersen van maatschappelijke onrust, het informeren van de bevolking en bestuurlijk adviseren. Het proces richt zich op het verstrekken van feitelijke informatie, het bieden van handelingsperspectieven en het duiden van de situatie aan de samenleving. Dit gebeurt via publieks- en persvoorlichting, strategische advisering en omgevingsanalyse.

De uitvoering van crisiscommunicatie vindt plaats binnen de sectie crisiscommunicatie onder aansturing van het hoofd crisiscommunicatie (HCC) of, bij GRIP 1, de voorlichter van dienst (VvD). Deze functionarissen sturen het proces aan in nauwe afstemming met de overige leden van de sectie en de crisisteams.

Een belangrijk onderdeel van het proces is de omgevingsanalyse. De omgevingsanalist verzamelt en analyseert signalen uit onder andere media, sociale netwerken en publiek contact om inzicht te krijgen in wat er leeft in de samenleving. Op basis hiervan wordt communicatieadvies opgesteld ten behoeve van CoPI, ROT en (G/R)BT. Daarbij gaat het om het bepalen van communicatieboodschappen, het duiden van ontwikkelingen en het inschatten van de impact van communicatieacties.

De pers- en publieksvoorlichters zijn verantwoordelijk voor het opstellen van berichten, het voorbereiden van woordvoering en het publiceren via geschikte communicatiekanalen. Indien nodig wordt ondersteuning geboden bij optredens van bestuurders, zoals persverklaringen of bijeenkomsten. Ook wordt afgestemd met de communicatieafdelingen van gemeenten, met name in de bron- en effectgemeenten.

Crisiscommunicatie werkt volgens een cyclisch proces van analyse, advies, uitvoering en effectmeting. Informatie die politieke, bestuurlijke of juridische consequenties kan hebben, wordt altijd afgestemd met CoPI, ROT of (G/R)BT voordat deze wordt gepubliceerd. Binnen het proces geldt dat feitelijke informatie zonder voorafgaande autorisatie mag worden gedeeld.

3.7 Overdracht naar de nafase

De nafase is de verantwoordelijkheid van de incidentgemeente. In deze periode worden verschillende activiteiten opgepakt door verschillende partijen onder verantwoordelijkheid van de getroffen gemeente. De crisisorganisatie houdt vanaf het begin rekening met de overdracht en de overgang naar de nafase. Herstel, nazorg en evaluatie zijn integraal onderdeel van de crisisaanpak. Dit betekent dat er tijdig wordt nagedacht over het afschalen van de crisisstructuur, het ondersteunen van getroffen en het herstellen van vertrouwen en het leren van de gebeurtenis om toekomstige crises beter te kunnen beheersen.

Bevolkingszorg heeft als procesverantwoordelijke kolom voor de preparatie op de nafase een belangrijke coördinerende en uitvoerende rol. Goed overdragen is echter een multidisciplinaire verantwoordelijkheid van alle betrokken partners. Afhankelijk van het opschalingsniveau wordt hierom nauw samengewerkt met de functionaris die leiding geeft aan de crisisaanpak (bijvoorbeeld de L-CoPI, de ROL of de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio).

3.8 Crisisadviesteam (CAT)

In sommige situaties bestaat de behoefte aan nadere duiding van een dreiging of de onderliggende oorzaak van een incident en duiding van informatie uit het relevante netwerk. In dergelijke gevallen kan een bovenregionaal samengesteld crisisadviesteam (CAT) worden ingezet. Dit team bestaat uit inhoudelijke adviseurs met expertise op een specifiek thema, zoals cyberveiligheid, die tijdelijk ondersteuning bieden aan de crisisorganisatie.

Een voorbeeld is het Crisisadviesteam-Cyber (CAT-C), dat inzetbaar is bij digitale verstoringen of cybercrises.

Het crisisadviesteam:

- Heeft een adviserende rol richting de reguliere crisisorganisatie, maar neemt geen regie of coördinatietaken over;
- Biedt ondersteuning op verzoek, bijvoorbeeld bij adviesvragen of bij een hulpverzoek van een betrokken partnerorganisatie;

- Is goed aangesloten op relevante themanetwerken, en is in staat om signalen, informatie en trends in context te plaatsen en duiding te geven aan ontwikkelingen.

De inzet van een CAT gebeurt altijd in afstemming met de regionaal operationeel leider (ROL) of via het VIK, en is aanvullend op de bestaande structuur van de hoofdstructuur en aangesloten partners.

Bijlage I Crisisteam(s) per coördinatie niveau

GRIP-niveau	Crisisteam(s)	Situatie, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
Operationeel coördinatie niveau		
0	Motorkapoverleg op plaats incident	• Situatie: normale dagelijkse werkwijze. • Verantwoordelijkheden crisisteam: n.v.t. • Bevoegd tot opschaling: n.v.t. • Bevoegd gezag + wie adviseert: burgemeester, advies door (H)OvD's.
1	CoPI	• Situatie: behoefte aan operationele multidisciplinaire coördinatie ter plaatse van incident. • Verantwoordelijkheden crisisteam: operationele afstemming, coördinatie, besluitvorming en advisering ROT. • Bevoegd tot opschaling: CaCo⁸, OvD's / Taakcommandant Brw, Leider CoPI. • Bevoegd gezag + wie adviseert: burgemeester, advies door Leider CoPI.
0 (pre)	pre-CoPI	• Situatie: behoefte aan operationele multidisciplinaire coördinatie ter voorbereiding op een mogelijk incident, zonder dat formeel wordt opgeschaald via de GRIP-structuur. • Verantwoordelijkheden crisisteam: operationele aansturing, coördinatie en voorbereiding. Dit biedt de mogelijkheid om tijdig informatie te verzamelen, signalen te duiden en voorstellen voor te bereiden⁹. • Bevoegd tot opschaling: Leider CoPI, ROL. • Bevoegd gezag + wie adviseert: burgemeester, advies door Leider CoPI.
Tactisch coördinatie niveau		
2	ROT, al dan niet met één of meerdere CoPI's en actiecentra	• Situatie: behoefte aan multidisciplinaire coördinatie op tactisch niveau en/of ondersteuning van het CoPI. • Verantwoordelijkheden crisisteam: tactische besluitvorming, impactanalyse, scenario-ontwikkeling, ondersteuning CoPI, ondersteuning en advisering beleidsteam. • Bevoegd tot opschaling: CaCo, leider CoPI, AC's, ROL. • Bevoegd gezag + wie adviseert: burgemeester, advies door ROL.
0 (pre)	pre-ROT, al dan niet met één of meerdere pre-	

⁸ Centralist Meldkamer Ambulancezorg is bevoegd op te schalen naar GRIP 1 bij het instellen van code 10 (d.w.z. 10-20 slachtoffers).

⁹ Een pre-CoPI of pre-ROT heeft geen formele bevoegdheid tot besluitvorming namens de crisisorganisatie. Formele besluiten worden genomen na GRIP-opschaling. Uitzondering hierop zijn functionarissen die binnen hun eigen organisatie bevoegdheden hebben en die binnen hun mandaat kunnen handelen, ook als zij deel uitmaken van een pre-team

	CoPI's en actiecentra	• Situatie: behoefte aan multidisciplinaire coördinatie op tactisch niveau ter voorbereiding op een mogelijk incident, zonder dat formeel wordt opgeschaald via de GRIP-structuur. • Verantwoordelijkheden crisisteam: tactische afstemming, impactanalyse en scenario-ontwikkeling. Dit biedt de mogelijkheid om tijdig informatie te verzamelen, signalen te duiden en voorstellen voor te bereiden¹⁰. • Bevoegd tot opschaling: ROL. • Bevoegd gezag + wie adviseert: burgemeester, advies door ROL.
GRIP-niveau	Crisisteam(s)	Situatie, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
		Strategisch coördinatie niveau
3	GBT, ROT, al dan niet met één of meerdere CoPI's en actiecentra	• Situatie: behoefte aan multidisciplinaire coördinatie bij een ramp of crises van plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan waarbij bestuurlijke opgaven voor de burgemeester vragen om ondersteuning door een GBT. • Verantwoordelijkheden crisisteam: strategische besluitvorming door burgemeester, teamleden zijn adviseurs. • Bevoegd tot opschaling: ROL, burgemeester. • Bevoegd gezag + wie adviseert: burgemeester, advies door ROL en GBT.
4	RBT, ROT, al dan niet met één of meerdere CoPI's en actiecentra	• Situatie: behoefte aan multidisciplinaire én bestuurlijke coördinatie bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan waarbij bestuurlijke opgaven voor de voorzitter en betrokken burgemeesters vragen om ondersteuning door een RBT. • Verantwoordelijkheden crisisteam: strategische besluitvorming door voorzitter veiligheidsregio, teamleden zijn adviseurs. • Bevoegd tot opschaling: voorzitter veiligheidsregio. • Bevoegd gezag + wie adviseert: voorzitter veiligheidsregio, advies door ROL en RBT.
5	RBT's en ROT's in elke betrokken regio; I-RBT voor (bestuurlijke) afstemming	• Situatie: behoefte aan multidisciplinaire én bestuurlijke coördinatie bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis in meerdere regio's of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, waartoe de betrokken voorzitters VR in gezamenlijkheid besluiten als dit bestuurlijk noodzakelijk wordt gevonden. • Verantwoordelijkheden crisisteam: strategische besluitvorming door meerdere voorzitters veiligheidsregio, teamleden zijn adviseurs. • Bevoegd tot opschaling: voorzitters veiligheidsregio, in gezamenlijk overleg. • Bevoegd gezag + wie adviseert: voorzitters veiligheidsregio, advies door ROL's en RBT's in betrokken regio's.

¹⁰ Een pre-CoPI of pre-ROT heeft geen formele bevoegdheid tot besluitvorming namens de crisisorganisatie. Formele besluiten worden genomen na GRIP-opschaling. Uitzondering hierop zijn functionarissen die binnen hun eigen organisatie bevoegdheden hebben en die binnen hun mandaat kunnen handelen, ook als zij deel uitmaken van een pre-team

0 (pre)	pre-GBT of pre-RBT, al dan niet met een (pre-)ROT en/of (pre-)CoPI • Situatie: behoefte aan multidisciplinaire én bestuurlijke coördinatie op strategisch niveau ter voorbereiding op een mogelijk incident. • Verantwoordelijkheden crisisteam: (voorbereiding op) strategische besluitvorming. • Bevoegd tot opschaling: burgemeester bij pre-GBT en voorzitter veiligheidsregio bij pre-RBT. • Bevoegd gezag + wie adviseert: burgemeester(s) – advies door ROL en pre-GBT of pre-RBT.
-----------------------	---

Bijlage II De initiële samenstelling van de crisisteams

Initiële samenstelling crisisteams hoofdstructuur			
CoPI	ROT	GBT	RBT
• Leider CoPI • Informatiemanager CoPI • Taakcommandant brandweer • OvD-politiezorg • OvD-geneeskundige zorg • OvD-bevolkingszorg • Voorlichter van dienst • Geo-informatiemedewerker • <i>Situationeel aanvullen, Leider CoPI besluit</i>	• Regionaal operationeel leider • Informatiemanager ROT • Algemeen commandant (AC) brandweezorg • AC-politiezorg • AC-geneeskundige zorg • AC-bevolkingszorg • Communicatieadviseur ROT • <i>Situationeel aanvullen¹¹, ROL besluit</i>	• Burgemeester(s) van de direct betrokken gemeente(n) • (hoofd)Officier van justitie • Informatiecoördinator GBT • Directeur veiligheidsregio • Strat. adviseur politiezorg • Strat. adviseur geneesk. zorg • Strat. adviseur bevolkingszorg • Strat. communicatieadviseur • Regionaal operationeel leider • <i>Situationeel aanvullen¹², Burgemeester besluit</i>	• Voorzitter veiligheidsregio • Burgemeester(s) van de direct betrokken gemeente(n) • (hoofd)Officier van justitie • Informatie-coördinator RBT • Directeur veiligheidsregio • Strat. adviseur politiezorg • Strat. adviseur geneesk. zorg • Strat. adviseur bevolkingszorg • Strat. Communicatie-adviseur • Regionaal operationeel leider • <i>Situationeel aanvullen¹³, Voorzitter VR besluit</i>

¹¹ Aanvullen met functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is (zoals Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA) en leidinggevendenden binnen andere sectoren).

¹² Aanvullen met andere - op basis van de bestuurlijke netwerkkaarten - betrokken veiligheidspartners op bestuurlijk niveau (waaronder de dijkgraaf en Regionaal Militair Commandant (RMC) of namens hem een Regionaal Militair Beleidsadviseur (RMBA)).

¹³ Aanvullen met andere - op basis van de bestuurlijke netwerkkaarten - betrokken veiligheidspartners op bestuurlijk niveau (waaronder de dijkgraaf en Regionaal Militair Commandant (RMC) of namens hem een Regionaal Militair Beleidsadviseur (RMBA)).

Bijlage III Tijden waarbinnen de uitvoering van taken moet starten

Het Besluit veiligheidsregio's (Bvr, artikel 2.3.2) schrijft tijden voor waarbinnen onderdelen of functionarissen met de uitvoering van hun taken starten. Deze volgende tijden zijn van toepassing bij GRIP-opscaling:

Crisisteam	Onderdeel	Tijd
Meldkamer	CaCo	0 minuten
CoPI	CoPI-leden	30 minuten
ROT	Informatiemanager en Communicatieadviseur ROT	30 minuten
	Sectiemedewerkers Informatiemanagement	40 minuten
	ROL, Algemeen Commandanten en ondersteuning	45 minuten
	Overige sectiemedewerkers	60 minuten
GBT	GBT-leden	60 minuten
RBT	RBT-leden	60 minuten

Bijlage IV Locaties teams hoofdstructuur¹⁴

Crisisteam	Adres locatie
Meldkamer Noord-Holland	Meldkamer NH, Zijlweg 200, Haarlem
CoPI	Mobiele Commando Unit (MCU), nabij incident
Pre-CoPI	Afhankelijk van uitkomst crisisdiagnose, dit kan de MCU of een fysieke locatie zijn, maar ook een digitaal overleg is mogelijk.
ROT	Regionaal Coördinatie Centrum (RCC) Prins Bernhardplein 112, Zaandam
Pre-ROT	Afhankelijk van uitkomst crisisdiagnose, dit kan het RCC zijn maar ook een digitaal overleg is mogelijk.
GBT	Regionaal Coördinatie Centrum (RCC) Prins Bernhardplein 112, Zaandam ¹⁵
RBT	Regionaal Coördinatie Centrum (RCC) Prins Bernhardplein 112, Zaandam

¹⁴ In verband met de verbouwing van het kantoor van VrZW op het Prins Bernhardplein, is vanaf juli 2025 het RCC tijdelijk gehuisvest in de brandweerkazerne Purmerend (Gorslaan 50, Purmerend). Dit naar verwachting tot en met 2026.

¹⁵ Bij GRIP-3 komt het GBT in eerste instantie bijeen in het RCC in Zaandam, maar een andere locatie is ook mogelijk, zoals het gemeentehuis van de betrokken gemeente.

Bijlage V Overzicht crisisprocessen kolommen

Brandweerzorg	• Bron- en emissiebestrijding ○ Brandbestrijding ○ Hulpverlening ○ Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) ○ Waterongevallenbestrijding • Grootschalige redding ○ Specialistische technische hulpverlening. ○ Urban Search and Rescue (USAR). • Grootschalige ontsmetting ○ Ontsmetten van mens (hulpverleners en slachtoffers) en dier ○ Ontsmetten van voertuigen en infrastructuur¹⁶ • Informatie • Ondersteuning
Geneeskundige zorg	• Acute gezondheidszorg ○ Geneeskundige hulpverlening ○ Grootschalige geneeskundige bijstand ○ Gewondenspreiding • Publieke gezondheidszorg ○ Medische milieukunde ○ Infectieziektebestrijding ○ Gezondheidsonderzoek na rampen ○ Psychosociale hulpverlening • Informatie • Ondersteuning
Politiezorg	• Mobiliteit ○ Verkeersgeleiding ○ Verkeerstoezicht ○ Verkeershandhaving • Ordehandhaving ○ Crowdcontrol ○ Riotcontrol (relbestrijding) ○ Handhaven netwerken ○ Recherchemaatregelen • Bewaken en beveiligen van: ○ Personen ○ Objecten ○ Diensten • Opsporing ○ (Grootschalige) opsporing. ○ Opsporingsexpertise. ○ Recherchemaatregelen

¹⁶ Deze taak kan ook uitgevoerd worden door de CBRN-eenheid van Defensie (Chemisch, Biologisch, Radioactief, Nucleair).

	• Interventie ○ Aanhouding en ondersteuning. ○ Expertise & operationele ondersteuning (waaronder langeafstandsprecisievuur). • Informatie • Ondersteuning
Bevolkingszorg	• Crisiscommunicatie ○ Analyse en advies ○ Pers- en publieksvoorlichting • Publieke zorg ○ Opvangen, verzorgen en verplaatsen ○ Taken Bevolkingszorg en gemeenten bij vormen van schaarste • Omgevingszorg ○ Bouw-, milieu-, ruimtebeheer • Informatie ○ Informeren verwanten ○ Coördineren registreren slachtoffers en schade (ongevallen) ○ Informatie uitwisselen (intern en extern) • Ondersteuning ○ Ondersteuning AC/sectie Bevolkingszorg ○ Bestuurlijke ondersteuning en advisering • Preparatie nafase ○ Organiseren overdracht ○ Signaleren, adviseren en op verzoek ondersteunen bij opstarten of voorbereiden thema's nafase
Openbaar Ministerie	• Handhaving rechtsorde ○ Strafrechtelijk onderzoek ○ Strafrechtelijke vervolging ○ Bewaken en beveiligen van specifieke objecten, diensten en personen
Defensie	• Adviseren inzet schaarse capaciteiten Defensie. • Coördineren Militaire Bijstand / Militaire Steunaanvragen mbt schaarse capaciteiten ter ondersteuning aan reguliere hulpdiensten. • Inzet Explosieve Opruimingsdienst Defensie (EODD). • Inzet Chemische, Biologische, Radiologische en Nucleaire Response Eenheid (CBRN-RE). • Leveren Liaison ter coördinatie en opvang van schaarse militaire capaciteiten op inzetlocatie.